

РЕЦЕНЗИЯ

От доц. д-р Ренета Маринова Димитрова, Нов български университет
на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ в
област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки,

Професионално направление 3.8. Икономика

Автор: Цветелина Емилиянова Симеонова

тема: „Финансиране на екологичната сигурност

(в контекста на банковата система)

Научен ръководител: проф. д-р на ик.н. Виржиния Желязкова

1.Общо представяне на представените материали

Със заповед № 34 от 13.01.2026 г. на Ректора на Университета по застраховане и финанси чл.-кор.проф. д.н. Борис Велчев съм определена за член на научното жури за провеждане на процедура за защита на дисертационен труд на тема „Финансиране на екологичната сигурност (в контекста на банковата система)“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, докторска програма „Финанси, застраховане и осигуряване“. Автор на дисертационния труд е Цветелина Емилиянова Симеонова – докторант в самостоятелна форма на обучение към катедра „Финанси и застраховане“ с научен ръководител проф. д-р на ик.н. Виржиния Желязкова от Висше училище по застраховане и финанси.

Представените от докторанта материали включват следните изисквани документи, посочени в опис: дисертационен труд, автореферат на български език, автореферат на английски език, декларация за оригиналност и достоверност, справка за изпълнение на минималните национални изисквания за придобиване на образователната и научна степен „доктор“, списък на публикациите, публикации, резюмета на публикациите, автобиография, заявка за допускане до публична защита.

2. Кратки биографични данни

Към настоящия момент докторант Симеонова е асистент в секция „Международна икономика“ в Института за икономически изследвания при Българска академия на науките. Прави впечатление дългогодишния ѝ опит в банковата сфера, последно като

Ръководител на отдел „Кредитен контрол“ в Сектор „Риск“, Централно управление на Пощенска банка. Именно този опит позволява на докторант Симеонова да даде практическа насоченост на дисертационния си труд.

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Дисертационният труд е посветен на тема с безспорна актуалност. Концепцията за устойчивост изисква много финансови ресурси и търговските банки са изправени пред редица предизвикателства, като едното от тях е да бъдат активен участник в процесите на устойчивия преход. Заедно с това, през последното десетилетие вниманието на правителствата на отделните държави в Европейския съюз, на Европейската комисия и на Европейския парламент, на неправителствени организации и на гражданите е насочено към проблемите на устойчивото развитие и на екологичната сигурност като част от него. Свидетели сме на екстремно и необичайно покачване на температурите, на наводнения, замърсяване на морета и океани, на почвата. И съвсем естествено на банките се отрежда ролята да бъдат водещи институции, които с дейността си да допринесат за постигане на екологична сигурност. Интересите на докторанти по тази тема обуславят и посочената главна цел на дисертационния труд – да се изгради цялостна теоретико-емпирична рамка за оценка и дефиниране на банковото финансиране като фактор за постигане на екологична сигурност, съчетаваща икономически, регулаторни и управленски перспективи.

4. Познаване на проблема

Професионалната реализация на докторанта му позволява да познава проблема в дълбочина и да представи своите виждания за теоретико-методологичните основи и приложните аспекти на банковото финансиране на екологична сигурност, както и да го анализира.

5. Методика на изследването

Методологията на изследването включва качествени и количествени методи, обединяващи елементи на икономическата теория, банковото дело, устойчивото развитие, публичните финанси и екологичната политика, което я прави интердисциплинарна.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд има класическа структура, състояща се от съдържание, списък с таблици, списък с фигури/графики, списък със съкращения, увод, три глави, заключение, библиография. Същият е разработен в обем от 322 страници, от които 286 страници основен текст и 36 страници използвана литература.

В първа глава на основата на критичен преглед на научната литература са представени теоретико-методологичните основи на банковото финансиране на екологичната сигурност, като е акцентирано върху анализа на екологичните рискове, историята на международната климатична политика през седем основни етапа, дефинирането на екологичния риск и понятието „екологична сигурност“. Направено е разграничените между екологична сигурност, екологична устойчивост и устойчиво развитие.

Във втора глава са разгледани методологичните аспекти на банковото финансиране на екологичната сигурност. В тази връзка систематично е изследвано банковото финансиране на екологичната сигурност в контекста на четири основни елемента, а именно – методологически подходи, канали на предаване, механизми на действие и финансови инструменти.

Трета глава има практическа насоченост и е фокусирана върху анализа на банковото финансиране на екологичната сигурност с акцент в три направления – регулаторната и институционалната среда по юрисдикции, зелените инструменти на търговските банки и настоящите пазарни практики, модели за сравнение и корелационни изследвания.

Авторът на дисертационния труд показва добри умения за боравене с научни понятия. Стилът е разбираем и с необходимата логическа последователност и обвързаност на изложението.

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Справката за приносите в дисертационния труд е обявена като състав на автореферата. Преценката ми за приносите е, че са съществени и представят научните и научно-приложните качества на дисертационния труд. По-съществените от тях са:

Първо. Теоретичен принос на докторанта е проследяването на еволюцията, измеренията и приложимостта на понятието „екологична сигурност“ в контекста на

икономическата теория и банковия сектор, въз основа на което е изведена разликата между екологична устойчивост и екологична сигурност.

Второ. Теоретичен принос е не само направената класификация на подходите, каналите, механизмите и инструментите, посредством които търговските банки са в състояние да мобилизират необходимите ресурси за постигане на екологична сигурност, но и разработения матричен модел между тях, необходим за цялостен анализ на ефективността им.

Трето. Като принос с научно-приложно естество се приемат разработените модели и индекси, чрез които се измерва количествено екологичната ангажираност на банковия сектор и на основата на тях е направен сравнителен анализ на тринадесет юрисдикции от различни континенти с изведени закономерности между зеленото финансиране, макроикономическите характеристики и екологичните рискове.

Четвърто. Принос с приложно естество е разработения модел за институционален ангажимент в областта на екологичната сигурност, приложим както на национално, така и на международно равнище.

Пето. Принос с приложно естество е разработения геопространствен и сценарен подход за оценка на климатичната уязвимост на банковата система.

Шесто. Принос с приложно естество е разработения мултикритериен модел за анализ на зелени банкови инструменти, включващ количествени и качествени показатели.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Публикациите на докторант Симеонова са свързани с предмета на дисертационния труд. Статиите „Екологични инвестиции с въздействие – трайно ли сме стъпили на правилния път“, „Процесът на екологизиране на банковата система“, както и два доклада под печат към 18.01.2026 г., са показателни за научните и приложните виждания на дисертанта относно екологичната сигурност през призмата на банките и допринасят за представянето на част от разработката пред научната общност.

9. Преценка на изпълнение на минималните национални изисквания

От представената справка за изпълнението на минималните национални изисквания за придобиване на образователната и научна степен „Доктор“ в професионално направление 3.8. Икономика е видно, че кандидатът ги изпълнява. По група показатели А са постигнати изискваните 50 точки. По група показатели Г

кандидатът също е изпълнил минималните изисквания с представените три статии в издание на ВУЗФ.

Публикациите са с тематика, свързана с предмета на дисертационния труд и отразяват научните търсения на кандидата.

10. Лично участие на докторанта

Представеният дисертационен труд на тема „Финансиране на екологичната сигурност (в контекста на банковата система) е оригинална научна разработка и съдържа авторски изводи, получени в резултат на научни изследвания.

11. Автореферат

Авторефератът съответства на съдържанието на дисертационния труд и от прочитането му се добива представа за изпълненото от докторанта научно изследване.

12. Критични бележки и препоръки

Съществени критични бележки по отношение на дисертационния труд нямам. Бих препоръчала на докторант Симеонова да включи при анализа на зеленото кредитиране чрез индекс на данни от оповестяването съгласно Европейската Таксономия. Така бъдещите ѝ изследвания биха постигнали по-голяма дълбочина на анализа.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

На основата на всичко гореизложено може да бъде направен извода, че докторант **Цветелина Емилиянова Симеонова** притежава много добра теоретична и практическа подготовка по темата на дисертацията, показва умение да идентифицира важни проблеми на методологическо и практико-приложно равнище и да провежда самостоятелно научно изследване. Като член на научното жури ще гласувам с убеденост за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ на **докторант Цветелина Емилиянова Симеонова**.

11.02.2026 г.

Рецензент:

Доц. д-р Ренета Димитрова

REVIEW

By Assoc. Prof. Dr. Reneta Marinova Dimitrova, New Bulgarian University
on a dissertation for the award of the educational and scientific degree "Doctor" in the
field of higher education 3. Social, economic and legal sciences, Professional field 3.8.

Economics

Author: Tsvetelina Emilianova Simeonova Topic: "Financing of environmental security
(in the context of the banking system)

Scientific supervisor: Prof. Dr. of Economics Virginia Zhelyazkova

1. General presentation of the submitted materials

By order No.34 of 13.01.2026 of the Rector of the University of Insurance and Finance, Associate Professor, PhD Boris Velchev, I have been appointed as a member of the scientific jury for conducting a procedure for the defense of a dissertation on the topic "Financing of Environmental Security (in the Context of the Banking System)" for the acquisition of the educational and scientific degree "Doctor" in the field of higher education 3. Social, Economic and Legal Sciences, professional field 3.8. Economics, doctoral program "Finance, Insurance and Provision". The author of the dissertation is Tsvetelina Emilianova Simeonova - a doctoral student in an independent form of study at the Department of Finance and Insurance with a scientific supervisor Prof. Dr. of Economics Virginia Zhelyazkova from the University of Insurance and Finance. The materials submitted by the doctoral student include the following required documents, listed in the inventory: dissertation, abstract in Bulgarian, abstract in English, declaration of originality and authenticity, certificate of fulfillment of the minimum national requirements for acquiring the educational and scientific degree "doctor", list of publications, publications, summaries of publications, CV, application for admission to public defense.

2. Brief biographical data Currently

PhD student Simeonova is an assistant professor in the International Economics section at the Institute for Economic Research at the Bulgarian Academy of Sciences. Her many years of experience in the banking sector are impressive, most recently as Head of the Credit Control Department in the Risk Sector, Central Management of Postbank. It is this experience that allows PhD student Simeonova to give a practical focus to her dissertation work.

3.Relevance of the topic and appropriateness of the goals and objectives set

The dissertation is dedicated to a topic of undeniable relevance. The concept of sustainability requires a lot of financial resources and commercial banks are faced with a number of challenges, one of which is to be an active participant in the processes of sustainable transition. At the same time, over the past decade, the attention of the governments of individual countries in the European Union, the European Commission and the European Parliament, non-governmental organizations and citizens has been focused on the problems of sustainable development and environmental security as part of it. We are witnessing an extreme and unusual rise in temperatures, floods, pollution of seas and oceans, and soil. And quite naturally, banks are assigned the role of being leading institutions that, with their activities, contribute to achieving environmental security. The interests of doctoral students on this topic also determine the stated main goal of the dissertation work - to build a comprehensive theoretical and empirical framework for assessing and defining bank financing as a factor for achieving environmental security, combining economic, regulatory and management perspectives.

4.Knowledge of the problem

The professional realization of the doctoral student allows him to know the problem in depth and to present his views on the theoretical and methodological foundations and applied aspects of bank financing of environmental security, as well as to analyze it.

5. Research methodology

The research methodology includes qualitative and quantitative methods, combining elements of economic theory, banking, sustainable development, public finance and environmental policy, which makes it interdisciplinary.

6. Characteristics and evaluation of the dissertation work

The dissertation work has a classical structure, consisting of a table of contents, a list of tables, a list of figures/graphs, a list of abbreviations, an introduction, three chapters, a conclusion, a bibliography. It is developed in a volume of 322 pages, of which 286 pages are the main text and 36 pages are used literature.

In the first chapter, based on a critical review of the scientific literature, the theoretical and methodological foundations of bank financing of environmental security are presented,

with an emphasis on the analysis of environmental risks, the history of international climate policy through seven main stages, the definition of environmental risk and the concept of "environmental security". A distinction is made between environmental security, environmental sustainability and sustainable development.

In the second chapter, the methodological aspects of bank financing of environmental security are examined. In this regard, the bank financing of environmental security has been systematically studied in the context of four main elements, namely – methodological approaches, transmission channels, mechanisms of action and financial instruments.

The third chapter has a practical orientation and is focused on the analysis of the bank financing of environmental security with an emphasis on three areas – the regulatory and institutional environment by jurisdiction, the green instruments of commercial banks and current market practices, models for comparison and correlation studies.

The author of the dissertation demonstrates good skills in handling scientific concepts. The style is understandable and with the necessary logical consistency and coherence of the presentation.

7. Contributions and significance of the work for science and practice

The reference to the contributions in the dissertation work is announced as a part of the abstract. My assessment of the contributions is that they are significant and present the scientific and scientific-applied qualities of the dissertation work. The more significant of them are:

First. The theoretical contribution of the doctoral student is the tracing of the evolution, dimensions and applicability of the concept of "ecological security" in the context of economic theory and the banking sector, on the basis of which the difference between ecological sustainability and ecological security was deduced.

Second. The theoretical contribution is not only the classification of the approaches, channels, mechanisms and instruments through which commercial banks are able to mobilize the necessary resources to achieve ecological security, but also the developed matrix model between them, necessary for a comprehensive analysis of their effectiveness.

Third. The developed models and indices, through which the environmental commitment of the banking sector is quantitatively measured, are accepted as a contribution of a scientific and applied nature, and based on them, a comparative analysis of thirteen

jurisdictions from different continents was made, with regularities deduced between green financing, macroeconomic characteristics and environmental risks.

Fourth. An applied contribution is the developed model for institutional commitment in the field of environmental security, applicable both at the national and international levels.

Fifth. An applied contribution is the developed geospatial and scenario approach for assessing the climate vulnerability of the banking system.

Sixth. An applied contribution is the developed multi-criteria model for analyzing green banking instruments, including quantitative and qualitative indicators.

8. Assessment of publications on the dissertation work The publications of doctoral student Simeonova are related to the subject of the dissertation work. The articles "Environmental investments with impact - have we permanently stepped on the right path", "The process of greening the banking system", as well as two reports in print as of 18.01.2026, are indicative of the scientific and applied views of the dissertation student on environmental security through the prism of banks and contribute to the presentation of part of the development to the scientific community.

9. Assessment of fulfillment of minimum national requirements

From the submitted report on the fulfillment of the minimum national requirements for acquiring the educational and scientific degree "Doctor" in the professional field 3.8. Economics, it is evident that the candidate fulfills them. The required 50 points were achieved for group of indicators A. The candidate also fulfilled the minimum requirements with the three articles submitted in a VUZF publication. The publications are on topics related to the subject of the dissertation and reflect the scientific research of the candidate.

10. Personal participation of the doctoral student

The presented dissertation on the topic "Financing of environmental security (in the context of the banking system) is an original scientific work and contains the author's conclusions obtained as a result of scientific research.

11. Abstract

The abstract corresponds to the content of the dissertation and from reading it one gets an idea of the scientific research carried out by the doctoral student.

12. Critical remarks and recommendations

I have no significant critical remarks regarding the dissertation. I would recommend that doctoral student Simeonova include in the analysis of green lending an index of data from disclosure according to the European Taxonomy. This way, her future research would achieve greater depth of analysis.

CONCLUSION

Based on all of the above, it can be concluded that doctoral student **Tsvetelina Emilianova Simeonova** has very good theoretical and practical training on the topic of the dissertation, shows the ability to identify important problems at a methodological and practical-applied level and to conduct independent scientific research. As a member of the scientific jury, I will vote with conviction for awarding the educational and scientific degree "doctor" to doctoral student **Tsvetelina Emilianova Simeonova**.

11.02.2026

Reviewer:

Assoc. Prof. Dr. Reneta Dimitrova